

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmayerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXII. Št. 18.
Kranj, 30. aprila 1938

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Krajev. bojovniška svečanost na Brezjah

Vsakomur je že znano, da namerava Zveza bojnikov v zvezi s preureditvijo prostora pred cerkvijo postaviti na Brezjah spomenik vseh v svetovni vojni padlih Slovencev. Misel na uresničitev tega lepega načrta je ponovno združila vse bojovnike. Po vseh krajih se snujejo Skupine bojnikov, v katere vstopajo v obilnem številu bojovniki, ki so okusili vse gorje svetovne vihre. Pa ne samo ti. Tudi naša mladina se navdušuje za bojovniško misel, kajti v njej vidi plod resnega in vztrajnega dela.

Posebno mi Brezjani in okoličani še prav posebno vidimo te lepe uspehe bojovniške organizacije, ki se posebno lepo kažejo pri delu za ta veličastni vojni spomenik. Prav to je še posebno navdušilo naše može in fante, da so v obilnem številu pristopili v to idealno organizacijo. Niso hoteli zaostajati za drugimi kraji, posebno zato ne, ker bo spomenik stal v njihovi sredi. Čimprej so hoteli na Brezjah ustanoviti Skupino bojnikov, ki naj bi bila čuvarica spomenika, ki bo vseslovenska last.

V nedeljo 24. aprila se je že vršil ustanovni občni zbor, ki je bil združen s spominsko svečanostjo padlih bojnikov in skiptičnim predavanjem o vojnih spomenikih.

Na to svečanost je prihitel kljub veliki oddaljenosti iz Trbovelj g. prof. Mirko Ratej, predsednik Zveze bojnikov, ki ves gori za bojovniško misel, in tajnik Zveze bojnikov, g. Lukež iz Ljubljane, ki za g. Ratejem v navdušenju ne zaostaja. Tudi sosadni tovariši iz Radovljice so prišli v obilnem številu in s tem še povečali slovesnost. Jasno je, da so domači može in fantje hoteli pokazati, koliko jih je, da je njih organizacija močna; prav radi tega ni hotel ostati nihče doma.

Tako se je zbralo na Brezjah lepo število mož in fantov bojnikov. Ob 7. uri zjutraj je bila sv. maša s cerkvenim govorom. Govoril je g. dr. P. Hadrijan Kokalj, gvardijan in rektor svetišča. V svojem lepo zasnovanem govoru je prikazal vse gorje nečloveške vojne in pozival k miru posameznika kakor vse narode. Med sv. mašo je pel domači cerkveni pevski zbor združen s cerkvenim zborom iz Radovljice, kar je slovesnost zelo povzdignilo. Po sv. maši so bile molitve za padle bojovnike. Združena zbor sta zapela ganljivo „Usmili se nas, Gospod!“

Po končani cerkveni slovesnosti so bojovniki

napolnili samostansko dvorano, kjer se je slovesnost nadaljevali. Najprej so pevci zapeli pesem „Oj ta soldaški boben“, nakar je g. Ratej pozdravil vse navzoče ter pojasnil pomen današnje prireditve. Sledila je deklamacija lepe pesmi: „Njim, ki so dali življenje“. Zatem se je vršilo skiptično predavanje g. Lukeža o bojovniški organizaciji, o vojnih spomenikih pri nas in raznih državah Evrope ter o velikem spomeniku v svetovni vojni padlih Slovencev na Brezjah. G. predavatelj nam je lepo pojasnjeval pomen posameznih slik. Zelo so nam ugajali lepi spomeniki vojnim žrtvam pri nas in večjih mestih Evrope, najbolj pa nas je vdivil krasni osnutek za vojni spomenik, ki bo stal na Brezjah, delo vele mojstra arhitekta Plečnika in arhitekta Valentinčiča. G. Lukež nam je tudi pojasnil načrt za preureditev prostora pred cerkvijo. Najprej je treba preurediti ves prostor okoli cerkve, šele potem bo postavljen spomenik, tako da okolica ne bo kazila veličine spomenika. Z delom za preureditev prostora se je pričelo že jeseni. Danes je na tistem mestu, kjer je stal drevored, že vse potrebno izkopano. Sedaj so pričeli graditi zid okoli novega drevoreda in moderne stojnice, ki bodo stale izven tega prostora, da ne bodo motile svetosti kraja. Tudi dela pri krasnem vodnjaku se že bližajo koncu.

Temu je sledil ustanovni občni zbor Skupine bojnikov na Brezjah. Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. dr. P. Hadrijan Kokalj, bivši vojni kurat. Po končanem občnem zboru je bil program slovesnosti izrpan.

Ta slovesnost je naše može in fante, ki jih je že itak močno družila bojovniška misel, še tesneje združila. Posebno so bili navdušeni za prekrasni spomenik, ki bo stal v osrčju Slovenije in ki mu ne bo enakega na Balkanu in po svoji idejni zamisli morda v vsej Evropi ne. Vse je združila ena želja, da se ta načrt čimprej uresniči, da postavimo veličasten spomenik onim, ki so na krvavih poljanah žrtvovali svoje najdražje, svoje življenje za svobodo naše domovine.

Tudi ti, ki bereš te vrstice, ne zaostajaj za drugimi. Vsaka tvoja majhna žrtev ali dar bo sta pripomogla k zgradbi tega veličastnega spomenika in zavedaj se, da so naši padli bojovniki prvi, ki smo jim dolžni hvalo in spoštovanje!

vedro, nas je toliko bolj pretresla njena nenadna smrt, o kateri smo zvedeli v ponedeljek dopoldne. V nedeljo ves dan je bila pokonci in dopoldne jo je obiskal prijatelj njenega ljubljene sina urednik „Slovenca“ g. dr. Alojzij Kuhar, kateremu je vsa vesela pripovedovala, da je bil dosedaj podkonzul v Rotterdam prestavljen v Düsseldorf in ga bo kmalu videla. Z ljubeznijo je pripovedovala tudi o svojih hčerkah ge. Stani dr. Ambrožičevi, ge. Ivki dr. Bohinčevi in o gdč. Vidi, obenem pa neprestano gledala za svojimi ljubljenci, vnučkom in vnučkinjami.

Zvečer je bila nekam bleda, vendar je še naročila hčerki gdč. Vidi, da bo šla v ponedeljek zjutraj k sv. maši potem pa je mirno zaspala. Zjutraj je bila hčerka gdč. Vida vsa začudena, zakaj mama tako trdno spi. Prijela jo je za roko in jo nežno poklicala, toda materine roke so bile trde in ustnice so za vedno umolknila. Ponoči je odšla k Bogu brez vsakega trpljenja, brez vsake boli, brez da bi komu povzročila skrb. Vse življenje je dobrote delila in tudi umreti je hotela tiho in mirno brez vsakih skrbi svoje okolice. Zablelo je hčerke, zablelo sinja dr. Jožeta, zablelo nas vse, ki smo jo poznali kot dobro gospodo in spoštovali kot značajno, neupogljivo krščansko ženo, ki bi raje dala vse kakor svoje katoliško prepričanje. Toda naša žalost ne sme biti prevelika, saj je odšla tja, kamor bi tudi mi hoteli priti — k Bogu po plačilo.

Zadnja pot gospe Ivanke Logarjeve je pokazala, da Gorenjska spoštuje ljudi, ki so prepričani s krščansko miselnostjo, da naše ljudstvo kaže spoštovanje onim, ki so za svoje ideale pripravljani tudi žrtvovati. V sredo zvečer se je zbralo pred hišo žalosti na Mestnem trgu izredno veliko število ljudi. Predno so odnesli krsto izpred domačega krova, je prinesel zastavonoša Fantovskega odseka ob spremstvu članov v krojni orlovsko zastavo, kateri je bila gospa Logarjeva botra v časih najhujšega terorja, prišli pa so tudi člani Prosvetnega društva s svojo zastavo. Moški pevski zbor je presretiljo zapel Prelovcovo žalostinko „Poljana toži“ pod vodstvom g. Cirila Mohorja. Na čelu sprevoda so šle članice Marijine družbe žena in članice Vincencijske konference — pred leti je bila namreč gospa Logarjeva predsednica Vincencijske konference — za temi pa se je vila orlovska zastava, člani Fantovskega odseka v krojih, Prosvetno društvo z zastavo. Tik za krsto, ki je bila vsa v cvetju so stopale hčerke pokojnice in sin g. dr. Jož. ob spremstvu zetov g. prof. dr. Ambrožiča in g. dr. Bohinca ter ostalih sorodnikov. Posledno čast pokojnici so izkazali s svojo prisotnostjo tudi predstavniki oblasti z županom Karlom Česnjem in še Kat. akad. starešinstvo.

Cerkvene obrede je opravil kranjski g. dekan Matija Škerbec ob asistenci številnih g. duhovnikov. Med duhovniki, katerih je bilo v sprevodu 15 moramo omeniti predvsem g. stolnega kanonika dr. Klinarja in urednika „Slovenca“ g. dr. Alojzija Kuharja. Ob odprtem grobu blage pokojnice je zapel moški pevski zbor Jale novo „Usliši nas, Gospod!“ Marsikatero oko se je zasolilo. Svežo gomilo smo zapuščali z molitvijo za pokoj duše pokojnice, obenem pa smo prosili Boga, naj bi nam dal še mnogo tako po duhu močnih žena in takih odločno katoliških žena kakor je bila gospa Logarjeva.

Ali še obrekujemo?

Ker so gospodje pri „Delavski pravici“ že preveč nestrpni radi čakanja, jim danes postrežemo z imenom. Prepričani smo namreč, da bo „Delavska pravica“ držala svojo besedo kakor vselej doslej in izvajala tudi vse konsekvence, kakor jih obljublja. Pa tudi resnici na ljubo bo morala reči, da nismo klevetniški ali bogve kaj, kakor je grozila. Gotovo bo to kot bratitjelica pravice in resnice rada storila.

Inkrimirane besede je izrekel

Nartnik Franc,

član JSZ iz „Puštala pri Skofji Loki“. Do bodo vsi informirani, kaj je imenovani izjavil.

ponavljamo: „... vseeno nam je, kaj člani verujejo, magari v vola.“

Do tu govorimo mi, naprej bo pa vodstvo Jugoslovanske strokovne zveze.

*

V zvezi s tem pa še nekaj! Svoje čase smo omenili napad na Volčiča iz Stražišča. Samo rekli smo samo, da so to metode Ljudske fronte, nič pa nismo omenili, da bi ga napadel kak član JSZ. Seveda ste vi takoj zavikali in obrnili to nase. Ne vemo, ali ste to storili iz slabe vesti ali pa se istovetite z Ljudsko fronto. Ne eno in ne drugo vam ni v čast. Zdjaj ste pa tako modri, da ste poiskali napadalca, ki je baje neki „nacionalist“. Po vaših izsledkih je bil napad izvršen že pred meseci in je takrat Volčič bil še član JSZ. Pribiti moramo, da to ne odgovarja resnici. Napad je bil izvršen pred dobrim mesecem (sredi marca), ko Volčič že davno ni bil več član JSZ, ampak član odbora za ustanovitev ZZD, saj je bilo to tik pred občnim zborom, na katerega je prišel Volčič z vidno rano.

Naj bo „Delavska pravica“ tako prijazna, pa naj nam pove rezultat svoje preiskave, naj pove, kateri „nacionalist“ ga je napadel, Volčič namreč ne ve, ker je bilo tema in se je pod udarcem zgrudil. Ne prosimo tega kot nekake protiusluge ampak zato, da „Delavska pravica“ nekomu pomaga do pravice!

To povemo tudi vsem tistim, ki so s takim apetitom ponatiskovali iz „Delavske pravice“ napade na nas.

Blagoslovitev prapora Fantovskega odseka in dekliskega krožka v Predosljih.

Kakor smo že poročali, se bo vršila blagoslovitev prapora Fantovskega odseka in Dekliskega krožka dne 8. maja ob vsakem vremenu. V slučaju dežja bo vsa prireditve v dvorani, sicer pa na prostem pred domom.

ZBRANJE ČLANOV IN ČLANIC JE TOČNO OB 1. URI popoldne pred domom. Ob tri četrt na 2 pride gospod minister dr. Miha Krek, katerega sprejmemo pred kapelico. Istočasno sprejmemo tudi botrico in botra. Ob drugi uri so slovesne šmarnice v cerkvi. Takoj po šmarnicah bo blagoslovitev novega prapora, katerega bo blagoslovil stolni kanonik g. dr. Gregor Žerjav. Nato bo telovadni nastop domačega odseka in krožka. Po akademiji bo prosta zabava pri mizah.

FANTOVŠKE ODSEKE IN DEKLISKE KROŽKE iz domačega in sosednih okrožij lepo prosimo, da pošljejo čimveč zastopstva v krojih.

NARODNE NOSE so nadvse zaželjene. Tve-rile bodo časten špalir zastavam.

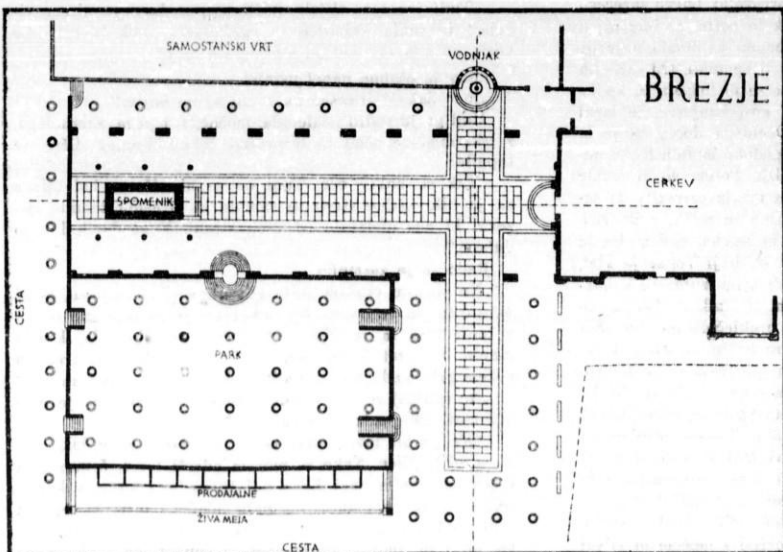
KOT VSTOPNICA za prireditev velja poseben znak v narodnih barvah, ki naj ga ima vsak pripetega na vidnem mestu. V slučaju dežja bo vstopnina v dvorani nekoliko višja.

KOLESARJI naj shranijo svoja kolesa na Odemsovem dvorišču, kjer bo varno preskrbljeno za shrambo.

GODBA. Vso slavnost bo močno povzdignala priznana tržiška godba.

Najvljudneje povabimo vse prijatelje naših organizacij, da se te naše slavnosti v čim večjem številu udeležijo.

BOG ŽIVI!

Načrt za preureditev prostora pred cerkvijo na Brezjah.

Ob svežem grobu ge. Ivanke Logarjeve

Najlepši mesec v letu je pred durmi in vse okrog nas čudovito lepo cvete in brsti, zato se človeku kar čudno zdi, kako da se vprav v tem času tako pogosto oglašajo smrt in grabi mlade

in starejše, bolne in zdrave. Nas, ki smo poznali gospo Ivanke Logarjevo in jo videli v nedeljo zgodaj zjutraj hiteti v spremstvu hčerke gdč. Vide k nedeljski službi božji še vsi

15, 20 in več letno službo. Za 10 letno službo bodo pripenjali odlikovanja gg. župani: Žihel Matevž, Bernik Franc, in Augustin Ivan, vsak svoji četi. Za 15 letno službo bodo pripeli odlikovanje župni funkcionarji, za 20 in več letno službo pa sreski načelnik M. Koki.

Za tem bodo govorili starešine gas. zajednice dravske banovine dr. Kodreta, starešine skofješke župe g. Lovra Planina in g. župana Ziberi Matevža. Nato bo defile pred odličniki, nakar bo sprevid na igrišče S. K. Sore, kjer bo razhod. Tu se bo lahko dobilo okrepčil.

Popoldne ob 3 pa bo na istem prostoru velika tombola.

Novi prapor je došel v petek zvečer. Je res prekrasno delo „Naše sloge“ v Ljubljani. Razstavljjen je v izložbi g. Tzalerja, kjer je imela prej svoje prostore elektrarna.

Občni zbor „Združenja obrtnikov“ se je vršil v nedeljo v gas. domu. Potekel je precej burno. Občni zbor je vodil g. Ivan Lotrič. Kakor pri obnem zboru „Obrtnega društva“ tako se je tudi sedaj pokazalo, da nekateri skušajo na vse načine ovirati delo obrtnikov z raznimi otročarijami, ki največkrat meje prav na smešnost. To pa samo zato, da bi peščica dobila oblast nad veliko večino in da bi nato postopala z njo po JNS vzorcu. Da pa naši obrtniki dobro poznajo njih namen se je pokazalo pri izglasovanju absolutorija. Volitev ni bilo v smislu pravil.

Dopisniku nekega lističa na Gorenjskem sporočamo, da bomo radevolje počakali toliko časa, da se bo izkašljaj, kakor obeta, in da v miru lahko čimbolj opljuval naše poštene obrtnike. A končne posledice naj si pripiše sam sebi!

Občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil najeti din 700.000 posojila za sanacijo Mestne hranilnice v Skofji Loki.

TRŽIČ

Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Trziču. Dne 1. maja 1938 se bo ob 9. uri dopoldne vršil v hotelu „Pošta“ v Trziču ustanovni občni zbor imenovane organizacije s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Pozdravni nagovor in pojasnilo o namenu organizacije.
- 2.) Čitanje in odobritev društvenih pravil.
- 3.) Sprejemanje novih članov.
- 4.) Volitev upravnega in nadzornega odbora.
- 5.) Slučajnosti.

Ker se dokončno rešuje tudi prostovoljsko vprašanje in ker se bodo v tekočem letu podelile spominske kolajne, je v interesu vsakogar, ki se je udeležil osvobodilnih bojev na Koroškem, Štajerskem itd., da se takoj včlani v imenovani organizaciji, ki bo vse potrebno podvzela, da izposluje tudi za zamudne prijave enake koristi, kot je to storila za one člane, ki so se pravočasno prijavili.

Sloga jači, nesloga tlači!

Tržiški in okolški obrtniki prirede pod okriljem obrtnega združenja v Trziču v dneh 14. in 15. avgusta t. l. dvo-dnevni obrtniški izlet v Gorico, Benetke in Trst.

Stroški so sledeči: Avtobusna vožnja, dovoženje, prehrana in prenočišče, 4 kratna vožnja z motorno ladjo, vstopnina v doževo palačo, vožnja z dvigalom na 100 metrov visoki razgledni stolp, vstopnina v akvarij, vse skupaj zneso na osebo din 350.

Cena je za te velike izletniške ugodnosti res jako nizka, zato naj te prilike nihče ne zamudi, kdor ima namen v letošnjem letu udeležiti se kakega večjega izleta.

Zato pohitite s prijavi, katere sprejema vsak dan kakor tudi vplačila izletnih stroškov tojništvu obrtnega združenja v Trziču, Blejska cesta 7, kjer prejmete vsa tozadevna pojasnila in informacije.

Prijave se sprejemajo samo do 1. junija ter mora vsak udeleženec do tega dne imeti vplačano vsaj dve tretjini izletnih stroškov. Ostalo tretjino pa se mora poravnati najkasneje do 15. julija t. l. Lahko pa se vplačuje v manjših obrokih že sedaj, da mu bo s tem omogočena in zagotovljena udeležba.

Izleta se lahko udeleže tudi tisti, ki niso obrtniki, ker sprejemamo vsakogar, kdor bo izpolnil tozadevne pogoje in dokler ne bo število udeležencev zaključeno.

**≡ O. F. O. ≡
K R A N J**

Vodstvo opozarja vse zastopnike FO, da ne pozabijo pripraviti poročila za okrožni svet, ki je bil že javljen in bo 1. maja 1938 ob 9. uri v Ljudskem domu, o rezultatih lahko-atletov, doseženih na odsekovni tekmi, oziroma, da vsaj poročajo o načinu kako so izpeljali misel o lahko-atletskem delu za bodoče v njihovih odsekih.

Pridite vsi, polnoštevilno in točno, ker je ta okrožni svet zelo važen radi bližnjih prireditvev.
Vodstvo O. F. O.

BLAGOSLOVITEV NOVEGA PRAPORA F. O. IN DEK. KROŽKA V PREDOSLJJIH.

Vodstvo O.F.O. poziva vse bratke odseke, da se udeležijo v čim večjem številu v krojih odnose z znaki slovesnosti blagoslovitve prapora, da tako skupno počastimo požrtvovalno delo našega agilnega F. O. in dekl. krožka.

Pokroviteljstvo nad celotno slovesnostjo je blagohotno prevzel g. minister dr. Miha Krek. Blagoslovitev prapora bo izvedel g. dr. Gregor Zerjav. Prapor bošta kumovala ga. Milka Zabetova in g. dr. Albin Šmajd.

Vodstvo OFO.

Bog živi!

Kmetijstvo

KMETOVALCI, GRADITE SILOSE ZA KISANJE KRME!

Vsako leto spomladi nam primanjkuje tečne sočne krme. Posebno smo to občutili letos. V primeru suše nam čestokrat tudi v poznem poletju zmanjkjuje zelene in sočne krme.

V jeseni obstoja skoraj vedno in povsod izobilje raznih zelenih krmil, katera ne moremo vsa pokrmiti in tudi ne posušiti. Gre tu predvsem za pesno in repno perje, otavici itd. Spričo vsega tega bi nam marsikje prišlo zelo prav jame za kisanje (silosi), v katerih bi mogli dobro spraviti obilje zelenja v jeseni. Zivina bi ga sedaj zelo rabila.

V poštev bi prišla mogoče tudi polnitev silosev v spomladi. Ta polnitev oz. zaloga bi nam dobro služila v primeru suše.

Vse podatke glede gradnje silosov dobite najpozneje do 10. maja pri okrajnem kmetijskem referentu, kateri lahko pojasni tudi tozadevno podpiranje potom kr. banske uprave.

W.

Ali ste že poravnali naročnino?

V i n a

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pivec najbolj!

Čevlje odlične kakovosti originalnih znamk Luxor, Roxy, Darling dobite v Kranju le pri

VLADO KRANJC-U
(NASPROTI OBČINE)

Velika izbira modelov v trgovini, ogledite si brezobvezno da kupite!

Fotograf

ŠTEFAN ROVŠEK

Kranj Cojzova cesta 4.
(pri pokopališču)

Priporoča se za vsa v fotografsko stroko spadajoča dela

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Prodajam njivo, ki se nahaja ob šenčurski cesti, oddaljena 2 km od železnega mostu. Njiva meri 15.000 m² in jo prodam po zelo ugodni ceni. Anica Krč, Kranj, Blejska c. 4.

Lovske pse „Springer Spaniele“ mladiče prodajam Avgust Smole, Kranj.

Kolarji! Rabljena, dobro ohranjena tračna žaga na električni pogon poceni na prodaj. Sp. Duplje št. 59.

Mlado dekle pridno in pošteno, ki zna kuhati k dvema otrokoma sprejemem takoj. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Žaganje

suho, smrekovo dobite vsak čas po nizki ceni na žagi

Prevola pri Rupi

Istotam tudi odpadki za kurjavo in žaganje, povezano v butare.

Družine!

Tudi na domu Vam naredim za isto ceno ravnotako lepe fotografije.

Foto JUG, - Kranj

Hišo

dvonadstropno prodam na prometnem kraju v Kranju, nasproti hotela Stare pošte, primerno za gostilno ali trgovino.

Poizve se pri lastnici na Jezerski cesti 19.

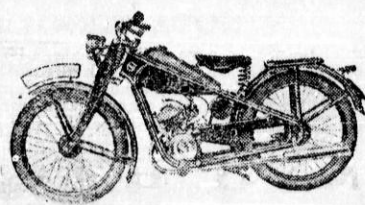

Ure, zlatnino, primerna darila, očala, peresa in vsa popravila

Kje? pri Kje?

B. RANGUS

zlatar in sodni cenilec v Kranju

Dvokolesa

vseh svetovnih znamk, kakor:

Wanderer, Dürrkopp, Styria, Wafflenrad, Spezial, Steuer, Viktoria, Presko, Herkules in raznih drugih ter

motorje vseh vrst, šivalne stroje

svetovnoznanih nemških tovarn s 15 letno garancijo dobite najceneje pri znani tvrdki

BITENC IVAN - KRANJ

Blago solidno in poceni!

Ogledite si brezobvezno našo zalogo!

Zahvala

Ob smrti naše predrage, dobre mamice, gospe

IVANKE LOGAR

izrekamo zahvalo vsem, ki so jo pokropili, zanjo molili, jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetja. — Zahvaljujemo se zlasti častiti kranjski duhovščini z dekanom gospodom Matijem Škerbcem na čelu, cerkljanskemu in turjaškemu župniku ter g. dr. Kuharju, kakor tudi ostalim duhovnikom, dalje članicam Marijine družbe žena in Vincencijeve konference, Fantovskemu odseku in Prosvetnemu društvu z zastavama ter Katoliškemu akademskemu starešinstvu. Posebno zahvalo izrekamo pevskemu zboru, ki je pod vodstvom g. Cirila Mohorja zapel krasni žalostinki.

Mamo smo imeli zelo radi — ohranite jo v dobrem spominu!

ŽALUJOČI OTROCI.